

Carles Puigdemont: de relleu per sorpresa a impulsor de la República

El president de la Generalitat va culminar divendres al migdia el mandat del 27-S després de mesos d'incertesa, tensions internes i canvis en el full de ruta | El president preveu "resistir" la intervenció estatal i el cessament del Govern mentre el sobiranisme debat què fer amb les eleccions forçades pel 21 de desembre

El president de la Generalitat, Carles Puigdemont, en una compareixença a Palau | Adrià Costa

La història és prou coneguda, però a aquestes alçades va bé posar el retrovisor. Carles Puigdemont acabava de dinar a Girona amb la família quan va rebre una trucada d'Artur Mas perquè baixés a tota velocitat cap a Barcelona. Calia salvar la legislatura i això passava per un relleu sorpresa (<http://www.naciodigital.cat/noticia/122466/carles/puigdemont/any/aterratge/ultima/hora/aposta/referendum>), travat a última hora, que permetia salvar la sempre delicada unitat independentista. Un any, nou mesos i divuit dies després, Puigdemont apareix com el president del Govern que va organitzar el referèndum de l'1-O (<http://www.naciodigital.cat/noticia/139653&passaact=200b2bd4439a54ac0c4f4d37c9995a5d&renovaportada=1>) i com el màxim dirigent català que ha impulsat la declaració de la independència al Parlament (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141454/parlament/declara/independencia>). "Potser ha faltat solemnitat en tot aquest trànsit, però no es pot negar que hem arribat més lluny que mai", sosté un dirigent que el coneix bé. Ara el president té el repte de "resistir" un cop cessat per Espanya mentre torna a agafar força un escenari electoral marcat per la convocatòria forçada per Mariano Rajoy de cara al 21 de desembre

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/141500/rajoy/convoca/eleccions/catalanes/21/desembre>) .

Com si la història del seu mandat fos circular, aquest dissabte Puigdemont l'ha passat a Girona, dinant ben acompanyat i passejant envoltat de desenes de persones que s'hi volien fer fotos. El president va ser alcalde de la ciutat durant quatre anys i mig, de manera que la privacitat és un bé escàs quan hi camina. Se li ha acostat gent que li ha agraït la feina feta, que li ha demanat que no defallís, i ell ha respost amb un missatge institucional poc concret en què ha demanat fer "oposició democràtica"

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/141556/puigdemont/reclama/ciudadania/oposicio/democratica/a/155>) -una porta oberta a les eleccions constituents del desembre?- a l'aplicació de l'article 155 (<http://www.naciodigital.cat/noticia/140978/totes/mesures/aplicacio/155/contra/institucions/catalanes?rlc=p1>) . S'acumulen les preguntes mentre el Govern, que no es considera cessat i que es prepara per plantar cara a l'embat de la intervenció autonòmica. Arribar fins aquí -i Puigdemont ho sap com ningú- no ha estat, precisament, un camí de roses.

En la reunió de dijous al matí a Palau amb el grup de Junts pel Sí, el president va veure com diputats li retreien enèrgicament renunciar al mandat de l'1-O per anar cap a unes eleccions autonòmiques

L'exemple més clar és el d'aquesta setmana, la més complicada del seu mandat. Dilluns es va pactar anar cap a la declaració de la independència (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141394&passaact=7e33057a81463892c4ff4e4e872ed192&renovaportada=1>) i, en els dos dies següents, tot sembla definit fins que les eleccions van tornar a emboirar el paisatge

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/141358/puigdemont/renuncia/declaracio/independencia/convocara/eleccions/20/desembre>) . Tot plegat esclata dijous, en la reunió que el president té amb els diputats de Junts pel Sí. "N'hi ha que s'hi van encarar dialècticament", recorda un dels presents. "Ell abaixava el cap, potser perquè sabia que era traïr el mandat de l'1-O", rememora una altra font consultada. Puigdemont va recalcar que temia un escenari de "violència extrema", de la mateixa manera que el deu d'octubre va evitar declarar la independència perquè, segons la informació que rebia dels Mossos, estava en perill la seguretat.

En poques hores, un president "tocat" -els qui l'han tractat els últims dies l'han vist cansat, en ocasions superat per la pressió, amb decisions contradictòries separades per un lapse escàs de temps- tornava a canviar de parer. Espanya no li donava garanties sobre la celebració de les eleccions

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/141360/puigdemont/suspen/compareixenca/palau/obre/nou/escenari/incertesa>) i posava la directa cap a la declaració de la independència. Què posava damunt la taula el president per renunciar al resultat de l'1 d'octubre? Quatre coses, segons fonts governamentals: delimitar la feina del fiscal general de l'Estat, José Manuel Maza; aturar l'aplicació de l'article 155; retirar la policia espanyola situada a Barcelona i a Tarragona; i posar en llibertat Jordi Sánchez i Jordi Cuixart

(<http://www.naciodigital.cat/noticia/140581/sanchez/cuixart/empresonats>) , una condició subratllada també per les entitats. Les trucades entre Palau i la Moncloa, "més freqüents del que tothom pensa" al llarg de les últimes setmanes, segons fonts coneixedores dels contactes, no van fructificar, com tampoc ho va fer la mediació basca d'Íñigo Urkullu (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141365/paper/clau/urkullu/mediador/decisiu/canvi/rumb/puigdemont>) .

Pressions de tot tipus

"Només ell sap com ha patit les últimes setmanes", recalca un alt càrrec. Hi ha hagut diputats, per exemple, que han estat citats pels poders econòmics amb ànim de frenar la independència, i aquests moviments han estat encara més forts amb el president (<http://www.naciodigital.cat/noticia/139900/empresariat/pressiona/puigdemont/no/declarar/independencia>) i també amb el seu antecessor, Artur Mas. El màxim dirigent del PDECat, per cert, ha format part de totes les reunions rellevants sobre estratègia que s'han pres en els últims dies, i dijous va seguir des de Palau la compareixença de Puigdemont en què descartava la celebració d'unes eleccions autonòmiques que ja tenien data -20 de desembre (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141358/puigdemont/renuncia/declaracio/independencia/convocara/eleccions/20/desembre>) -. Si el president va obrir Twitter entre les dotze del migdia i les quatre de la tarda, cosa altament probable, devia veure com sectors de l'independentisme l'acusaven de "traïdor" per renunciar al mandat de l'1 d'octubre.

Entre els molestos hi va haver dos diputats del PDECat (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141369/degoteig/baixes/al/pdecate/diputats/batalla/cuminal/estripen/carnet>), Albert Batalla -alcalde de la Seu d'Urgell- i Jordi Cuminal. Els dos formen part del corrent Moment Zero, que "des del febrer s'ha reactivat", segons relata un dirigent del partit. Es tracta d'un moviment que, representat per Miquel Buch com a cara visible, va intentar que Jordi Turull -conseller de la Presidència- fos el màxim dirigent de la formació neoconvergent (<http://www.naciodigital.cat/noticia/131396/eren/son/tots/protagonistes/refundacio/cdc>). "Cuminal i Batalla van anar massa ràpid a l'hora de dir que deixaven l'acta i que estripaven el carnet", sosté un membre de l'executiva. "Van voler fer mal al partit sense tenir en compte que la decisió d'anar a eleccions era de Puigdemont", ressalta un altre càrrec destacat. L'entorn de la coordinadora general, Marta Pascal, lamentava divendres haver hagut de patir "moltes calúmnies" en la fase decisiva de la proclamació.

Puigdemont i Lluís Corominas conversen en un moment del ple del Parlament Foto: Josep Maria Montaner

La dinàmica de partit ha influït en la seva feina com a president, tot i que ell se n'ha desvinculat. A parer d'alguns dirigents consultats al llarg dels últims mesos, "potser massa i tot". En privat, algun d'ells ha arribat a pronunciar paraules dures: "Deu pensar que és Jordi Pujol l'any 1984", s'ha pogut escoltar entre les bambolines neoconvergentes. El seu lideratge no ha estat posat mai públicament en qüestió, però s'han arribat a celebrar -segons diverses fonts consultades per **NacióDigital**- reunions de consellers del PDECat i dirigents del partit sense la seva presència per "comentar" qüestions de funcionament intern del Govern. Alguns dels qui van participar en aquestes trobades, com Neus Munté, exportaveu del Govern i vicepresidenta del partit, van deixar el càrrec institucional fa mesos (<http://www.naciodigital.cat/noticia/134835/altres/baixes/entren/surten/consellers/puigdemont>) , i d'altres han estat a punt.

Un dels que també ha dimitit és Santi Vila (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141425/santi/vila/presenta/dimissio/despr/puigdemont/descarti/eleccions>) , fins dijous al capdavant d'Empresa i Coneixement. Ho va intentar tot per trobar una sortida dialogada, però no se'n va sortir. Les seves aparicions públiques, que sovint posaven moderació al full de ruta unilateral del Govern, eren criticades en privat per la direcció executiva. "Però de debò algú pot pensar, amb la bona relació que tenen Puigdemont i ell, que el que diu no compta amb la supervisió del president?", recordava fa uns dies un dirigent del PDECat. Ara Vila ja no és a l'executiu i el seu futur, que probablement passava per optar a liderar les sigles nacionalistes a les eleccions, és una incògnita en aquests moments.

La relació amb els socis

"Un dels problemes que té el president és que té *esquerranitis*", manté un alt dirigent del PDEcat. Al partit li va quedar gravat que no hi hagués cap conseller d'ERC que saltés del Govern (<http://www.naciodigital.cat/noticia/134904/cinc/relleus/onze/dies/tots/efectes/remodelacions/govern/pdecat>) en la remodelació del juliol -tot i que la tarda abans s'especulava amb una sortida republicana de renom-, i se li ha retret en privat "marcar poc perfil" davant dels socis encapçalats per Oriol Junqueras. En una ocasió, però, sí que es va quadrar: Puigdemont es va oposar amb força a pujar l'IRPF de les rendes altes, com plantejava ERC i com exigia la CUP. Amb els anticapitalistes, per cert, hi té "molt bona interlocució". "Millor de la que té amb alguns companys del seu partit", ironitza un dirigent.

Si es compleixen els plans del president, és altament probable que estigui assistint als últims mesos del seu mandat. El partit el pressionava per tornar-se a presentar, però segueix sent una opció descartada. "Entre d'altres coses, per l'elevat risc de detenció que pesa sobre ell (<http://www.naciodigital.cat/noticia/140169/fiscal/general/estat/estudia/querella/contra/puigdemont/rebellio>) ", ressalten a la sala de màquines del PDECat, on el nom de Josep Rull, conseller de Territori i també d'Empresa, pren força en els últims dies un cop Vila ha quedat en fora de joc. El mandat de Puigdemont, per cert, hauria pogut acabar dimecres a la nit, quan va oferir a Junqueras assumir el timó de la Generalitat per proclamar la República (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141422/puigdemont/va/oferir/presidencia/generalitat/junqueras/dimecres/nit>) . No va acceptar perquè no tenia lligat el suport de tot Junts pel Sí.

Al partit donen per descomptada la detenció de Puigdemont, contra qui el fiscal general de l'Estat prepara una querella per rebel·lió

Malgrat la rellevància de la decisió de divendres, el Govern ha optat per un perfil baix. Divendres a la tarda es va reunir per primera vegada dins del nou marc legal (<http://www.naciodigital.cat/noticia/141507/primera/reunio/govern/nova/republica/presidit/puigdemont>) i, tot i que fonts consultades insisteixen que els decrets per desplegar la llei de transitorietat estan preparats, encara no s'han aprovat. Les eleccions constituents planen sobre l'escenari, un cop més, i no és descartable que el 21 de desembre els catalans siguin cridats a les urnes també per l'executiu de la República catalana. El PP creu que, encara que hi hagi doble convocatòria pel mateix dia, el que compta són les eleccions que ha fixat el govern espanyol, ara al comandament de la maquinària autonòmica.

I què faria l'independentisme en aquest context? És una qüestió que està en debat. Les formacions tenen uns deu dies per decidir si acudeixen en coalició als comicis forçats per Rajoy, i una mica més de temps per presentar llistes a la Junta Electoral Central. Al llarg dels propers dies, a banda de resistir "democràticament" l'embat espanyol, el Govern haurà de prendre decisions efectives sobre com desplegar la República i si cal encetar la maquinària de les constituents. Al centre del debat, com en aquests últims mesos, hi haurà Puigdemont. Un relleu per sorpresa que ha liderat el Govern fins a la declaració de la independència. La consolidació ja no depèn exclusivament d'ell.

Carles Puigdemont, entrant al ple del Parlament on es va votar la República Foto: Josep Maria Montaner